

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 7 kwietnia 2025 r.

Poz. 3144

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NP-II.4131.1.56.2025.9

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 26 marca 2025 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, ze zm.)

orzekam

nieważność uchwały nr XIV/142/2025 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 25 lutego 2025 r. w sprawie ustalenia diet radnych Rady Miejskiej w Swarzędzu i sołtysów sołectw Gminy Swarzędz oraz należności z tytułu zwrotu kosztów podróży służbowych przysługujących radnym - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 25 lutego 2025 r. Rada Miejska w Swarzędzu podjęła uchwałę nr XIV/142/2025 w sprawie ustalenia diet radnych Rady Miejskiej w Swarzędzu i sołtysów sołectw Gminy Swarzędz oraz należności z tytułu zwrotu kosztów podróży służbowych przysługujących radnym.

Uchwałę podjęto na podstawie "art. 25 ust. 4, 6 i 8 oraz art. 37b ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. 2024 poz. 1465 ze zm.), w związku § 3, pkt 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 października 2021 roku w sprawie maksymalnej wysokości diet przysługujących radnemu gminy (Dz.U. 2021 poz. 1974), § 3, § 5 ust 3, § 8 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2000 r. w sprawie sposobu ustalania należności z tytułu zwrotu kosztów podróży służbowych radnych gminy (Dz. U. 2000 nr 66 poz 800 ze zm.)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu w dniu 3 marca 2025 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Przedmiotową uchwałą Rada Miejska w Swarzędzu ustaliła zasady dotyczące wypłacania diet dla radnych Rady Miejskiej w Swarzędzu i sołtysów sołectw Gminy Swarzędz oraz należności z tytułu zwrotu kosztów podróży służbowych przysługujących radnym.

Zgodnie z § 7 uchwały: "Sołtysom sołectw z terenu gminy Swarzędz przysługuje dieta miesięczna w wysokości określonej w ust. 2, uzależniona od wielkości sołectwa liczonej wg liczby stałych mieszkańców sołectwa na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego rok, za który dieta jest należna (ust. 1). Miesięczna dieta sołtysa, który jest organem wykonawczym sołectwa, wynosi: 1) 30% maksymalnej wysokości diety, w przypadku, gdy sołectwo liczy nie więcej niż 500 mieszkańców, 2) 33% maksymalnej wysokości diety, w przypadku, gdy sołectwo liczy od 501 do 1000 mieszkańców, 3) 35% maksymalnej wysokości diety, w przypadku pozostałych sołectw. (ust. 2)".

W badanej uchwale w zakresie ustalenia diet dla sołtysów sołectw Gminy Swarzędz uregulowano zatem tylko ich wysokość, nie określając zasad potrąceń ryczałtowej diety w przypadku czasowego braku wykonywania obowiązków przez sołtysów.

W ocenie organu nadzoru, Rada Miejska w Swarzędzu podjęła uchwałę z istotnym naruszeniem normy kompetencyjnej wynikającej z art. 37 b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, ze zm.), zwaną dalej "ustawą".

Jak uregulowano w art. 37 b ust. 1 ustawy: "Rada gminy może ustanowić zasady, na jakich przewodniczącemu organu wykonawczego jednostki pomocniczej będzie przysługiwała dieta oraz zwrot kosztów podróży służbowej". Przepis ten daje radzie gminy możliwość "wynagradzania" przewodniczących organów wykonawczych jednostek pomocniczych poprzez przyznanie im diety oraz zwrotu kosztów podróży służbowej.

W kontekście ryczałtowego sposobu określenia wysokości diet sołtysów, organ nadzoru zwraca uwagę na stanowisko Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu wyrażone w wyroku z dnia 1 grudnia 2020 r., sygn. akt: II SA/Op 290/20, zgodnie z którym: "Ustalona w stałej kwocie dieta w formie ryczału miesięcznego traci charakter rekompensacyjny, a przyjmuje charakter stałego, miesięcznego wynagrodzenia, niezależnego od kosztów związanych z pełnieniem funkcji. Użyty przez ustawodawcę w przepisie art. 37 b ust. 1 u.s.g. wyraz <dieta> należy rozumieć jako zwrot kosztów związanych z pełnieniem funkcji. Jego istota sprowadza się do wyrównywania wydatków i strat spowodowanych pełnieniem wskazanej funkcji (np.: do rekompensaty zarobków utraconych wskutek pełnienia tej funkcji oraz kosztów poniesionych w związku z wykonywaniem tej funkcji). Skoro więc dieta sprowadza się do wyrównania wydatków i strat spowodowanych pełnieniem funkcji sołtysa, to osoba pełniąca funkcję sołtysa zachowuje prawo do zwrotu kosztów i wydatków poniesionych w związku ze sprawowaniem tej funkcji, a nie z tytułu samego faktu bycia taką osobą. Dieta jest bowiem ekwiwalentem za utracone korzyści w związku z wykonywaniem funkcji sołtysa, a nie za samo piastowanie tej że funkcji".

Podobne stanowisko zajął Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 23 października 2019 r., sygn. akt: II SA/Po 555/19: "Skoro dieta sprowadza się do wyrównania wydatków i strat spowodowanych pełnieniem funkcji przewodniczącego rady [powinno być: przewodniczącego organu wykonawczego jednostki pomocniczej - przyp. własny], to osoba pełniąca tę funkcję zachowuje prawo do zwrotu kosztów i wydatków poniesionych w związku ze sprawowaniem funkcji, a nie z tytułu samego faktu bycia taką osobą. Zgodzić się zatem należy z poglądem wyrażonym przez Wojewodę, iż zakresem regulacji uchwały podjętej na podstawie delegacji ustawowej zawartej w omawianym przepisie winna być objęta m. in. sytuacja, gdy sołtys, przez dłuższy okres czasu nie wykonuje obowiązków wynikających z pełnionej funkcji, a tym samym nie ponosi żadnych kosztów związanych z pełnieniem funkcji. W przeciwnym razie dieta ustalona w stałej kwocie ma charakter okresowego ryczału, który przyjmuje charakter stałego, wynagrodzenia, niezależnego od kosztów związanych z pełnieniem funkcji".

Odnosząc powyższe do ocenianej uchwały, stwierdzić należy, że ustalenie przez Radę Miejską w Swarzędzu ryczałtowych diet dla sołtysów za pełnienie przez nich funkcji i wykonywanie zadań, przy jednoczesnym braku regulacji dotyczących sytuacji, gdy osoby te nie wykonują powierzonych obowiązków, a tym samym nie ponoszą żadnych kosztów związanych z pełnieniem obowiązków - stanowi istotne naruszenie art. 37 b ust. 1 ustawy, co powoduje konieczność stwierdzenia nieważności wskazanej uchwały w całości.

Biorąc powyższe pod uwagę, należało orzec jak w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Agata Sobczyk
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Miejska w Swarzędzu

Burmistrz Miasta i Gminy Swarzędz